

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2522/2017
15.11.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија Лидије Ђукић, председника већа, Божидара Вујичића и Бисерке Живановић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., Ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Горан В. Зечевић, адвокат из ..., против туженог ББ АД из ..., чији су пуномоћници Др Страхиња Давидов, Милош Срећковић, Душанка Давидов и Соња Ђајић, адвокати из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 923/17 од 20.06.2017. године, у седници одржаној 15.11.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 923/17 од 20.06.2017. године у ставу првом и трећем изреке, тако што се одбија као неоснована жалба туженог и потврђује пресуда Основног суда у Новом Саду П1 998/15 од 01.02.2017. године у ставу другом и четвртном изреке.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 998/2015 од 01.02.2017. године, ставом првим изреке одлучено је да се тужбени захтев усваја. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоцу, на име разлике између исплаћене и припадајуће одговарајуће зараде за период од 05.05.2012. године до 30.04.2013. године, исплати укупно 149.740,78 динара са затезном каматом од 18.11.2016. године до исплате, да му на наведени износ досуђене разлике зараде уплати припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање РФ ПИО, Филијала Нови Сад и РФ за здравствено осигурање, Филијала Нови Сад, као и да му исплати 88.813,14 динара на име обрачунате затезне камате од доспелости сваког месечног износа утврђене разлике зараде за спорни период до дана вештачења. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиоцу, на име разлике између исплаћене и увећане зараде за рад у сменама и припадајуће за период од 01.05.2013. године до 31.12.2013. године, исплати укупно 34.827,45 динара са затезном каматом од 18.11.2016. године до исплате, да му на наведени износ досуђене разлике зараде уплати припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање РФ ПИО,

Филијала Нови Сад и РФ за здравствено осигурање, Филијала Нови Сад, као и да му исплати 16.294,55 динара на име обрачунате затезне камате од доспелости сваког месечног износа утврђене разлике зараде за спорни период до дана вештачења. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка исплати 104.800,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 923/17 од 20.06.2017. године, ставом првим изреке делимично је преиначена првостепена пресуда у делу којим је усвојен тужбени захтев тужиоца за исплату разлике између исплаћене и одговарајуће зараде за период од 05.05.2012. године до 30.04.2013. године, уплате у корист тужиоца припадајућих доприноса за обавезно социјално осигурање РФ ПИО, Филијала Нови Сад и РФ за здравствено осигурање, Филијала Нови Сад и исплате обрачунате затезне камате од доспелости сваког месечног износа утврђене разлике зараде за спорни период до дана вештачења (став 2 изреке), тако што је одбијен као неоснован захтев тужиоца за исплату између исплаћене увећане зараде за рад у сменама и одговарајуће увећане зараде за период од 05.05.2012. године до 30.04.2013. године, преко месечних износа и са затезном каматом на начин ближе наведен у овом ставу изреке, као и захтев да за те износе тужени уплати за тужиоца припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање РФ ПИО, Филијала Нови Сад и РФ за здравствено осигурање, Филијала Нови Сад. Ставом другим изреке у преосталом делу жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена, а којим је усвојен тужбени захтев за период од 05.05.2012. године до 30.04.2013. године (исплата разлике између исплаћене увећане и одговарајуће увећане зараде, уплате припадајућих доприноса за социјално осигурање на досуђене износе) и у делу у којем је тужени обавезан да тужиоцу исплати разлику између исплаћене увећане зараде за рад у сменама и одговарајуће зараде за период од 01.05.2013. године до 31.12.2013. године, од 34.827,45 динара са затезном каматом од 18.11.2016. године до исплате, да му на наведени износ досуђене разлике зараде уплати припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање РФ ПИО, Филијала Нови Сад и РФ за здравствено осигурање, Филијала Нови Сад, као и да му исплати 16.294,55 динара на име обрачунате затезне камате од доспелости сваког месечног износа утврђене разлике зараде за спорни период до дана вештачења. Ставом четвртим изреке преиначена је одлука о трошковима поступка тако да је одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка преко износа од 43.865,00 динара.

Против правоснажне пресуде донесене у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због битне повреде правила парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о ревизији на основу члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/2011 и 55/2014), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности,

а на друге битне повреде одредаба парничног поступка ревизијом се одређено не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је по занимању машински техничар – стругар са IV степеном стручне спреме. У периоду од 05.05.2012. године до 31.12.2013. године обављао је послове контролор погона према анексу уговора о раду од 29.02.2012. године. За обављање наведених послова актом туженог одређена је основна – стартна зарада у висини 680 бодова, дат је опис послова контролор погона и утврђени посебни услови: средња стручна спрема (IV) или KV (III) машинство или обрада метала и једна година на пословима улазне контроле. Тужилац је радио у сменама. Послови контролор погона су у Платном систему туженог били разврстани у VI групу (од укупно 11 група) за коју је било предвиђено средње стручно образовање у трајању од четири године или више са најнижим коефицијентом 1,94 (без утврђеног распона коефицијената који би одговарао распону бодова) и почетним бројем бодова од 496 те распоним до 743 (тужиоцу је одређено 680). У периоду од 05.05.2012. године до 31.12.2013. године тужени је тужиоцу обрачунавао основну – стартну зараду применом 680 бодова уз делимично увећање зараде по основу сменског рада (10% на сате остварене у другој смени). Разлика између исплаћене увећане зараде за сменски рад и припадајуће зараде за тај рад за спорни период од 05.05.2012. године до 30.04.2013. године износи 38.179,27 динара (иста разлика за период од 01.05.2013. године до 31.12.2013. године износи 34.827,45 динара). У спорном периоду од 05.05.2012. године до 30.04.2013. године разлика између исплаћене одговарајуће зараде и зараде обрачунате према Гранском колективном уговору износи 72.596,66 динара, а разлика између исплаћеног увећања зараде за сменски рад и увећања по том основу за исти период (од 05.05.2012. године до 30.04.2013. године) обрачунатог на зараду према Гранском колективном уговору износи 77.144,12 динара, тако да укупна разлика за наведени период износи 149.740,78 динара.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев за исплату 149.740,78 динара, што представља разлику основне зараде између исплаћене и припадајуће за период од 05.05.2012. године до 30.04.2013. године, са укљученим увећањем зараде по основу сменског рада, уз образложење да досуђена разлика припада тужиоцу на основу Посебног – гранског колективног уговора за металску индустрију Србије који је у наведеном периоду био на снази и на основу увећања зараде за сменски рад од 26%. Међутим, другостепени суд је нашао да није правилна оцена првостепеног суда о примени Гранског колективног уговора, па је преиначио првостепену пресуду тако што је одбио тужбени захтев за исплату 111.561,51 динара (од укупно досуђених 149.740,78 динара, а потврдио је за преосталих 38.179,27 динара) са закључком да тужени није усагласио свој Колективни уговор са одредбама Гранског колективног уговора, што је последица недовољне одговорности туженог послодавца и репрезентативног синдиката, па код таквог стања ствари тужени није могао непосредно да примењује Грански колективни уговор.

По оцени Врховног касационог суда став другостепеног суда је заснован на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 108. став 1. тачка 2. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05, 54/09) прописано је да запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној општим актом и уговором о раду за рад у сменама ако такав рад није вреднован при утврђивању основне зараде – најмање 26% од основице.

Одредбом члана 10. став 2. Закона о раду прописано је да се колективним уговором код послодавца не могу утврдити мања права и неповољнији услови рада запосленом од права и услова утврђених општим, односно посебним колективним уговором који обавезује тог послодавца.

Одредбом члана 256. став 1. Закона о раду прописано је да општи и посебан колективни уговор непосредно се примењују и обавезују све послодавце који су у време закључивања колективног уговора чланови удружења послодаваца – учесника колективног уговора, док је чланом 257. став 1. истог закона прописано да министар може да одлучи да се колективни уговор или поједине његове одредбе примењују и на послодавце који нису чланови удружења послодаваца – учесника колективног уговора.

Посебан – грански колективни уговор за металску индустрију Србије је објављен у „Службеном гласнику РС“ бр. 10/12. Одлуком министра рада и социјалне политике Владе РС која је објављена у „Службеном гласнику РС“ бр. 41 од 27.04.2012. године, а која је ступила на снагу 05.05.2012. године, проширено је дејство наведеног колективног уговора на све послодавце који обављају делатности за које је закључен, а који нису учествовали у његовом закључењу. Наведени колективни уговор је био на снази од 05.05.2012. године до 30.04.2013. године, када је престао да важи због ранијег отказа Уније послодаваца Србије, која је учествовала у његовом закључењу.

Имајући у виду наведено, по оцени Врховног касационог суда, правилан је став првостепеног суда да је тужени у периоду од 05.05.2012. године до 30.04.2013. године био дужан да непосредно примењује наведени Посебан – грански колективни уговор, без обзира што одредбе свог колективног уговора није ускладио са њим, јер запослени не може да трпи штетне последице, а послодавац да има корист из чињенице да колективни уговор послодавца није усклађен са посебним (гранским) колективним уговором (члан 10. став 2. Закона о раду). Осим тога, правилан је сагласан став нижестепених судова да тужилац има право на исплату разлике увећане зараде за сменски рад између 26% колико му припада на основу члана 108. став 1. тачка 2. Закона о раду и члана 60. Колективног уговора туженог и 10% колико му је исплаћено.

У одељку VI, одредбама чланова 31. до 50. Посебног – гранског колективног уговора уређене су зараде, накнаде зарада и друга примања запослених. Одредбом члана 34. предвиђено је да основна зарада запосленог представља коефицијент посла који запослени обавља и износа основне зараде за најједноставнији посао

(цена рада) код послодавца; чланом 36. предвиђено је да се основна зарада за најједноставнији рада (цена рада) уговара у износу минималне зараде (по радном часу и за пун месечни фонд од 174 часа за стандардни радни учинак) увећан за порезе и доприносе (бруто); чланом 37. предвиђено је да се колективним уговором код послодавца може уговорити цена рада у већем износу од цене рада утврђене овим колективним уговором; чланом 39. предвиђено је да Табелом 1 овог колективног уговора утврђени су коефицијенти за карактеристичне послове по групама послова узимајући у обзир сложеност, одговорност, услове рада и стручну спрему. Према Табели 1 послови универзални обрађивач метала су средње сложени послови за које је потребна средња стручна спрема (IV степен), а припадају групи послова за које је предвиђен најнижи коефицијент – 1,75.

У конкретном случају непосредна примена Посебног – гранског колективног уговора у спорном периоду од 05.05.2012. године до 30.04.2013. године подразумевала је да тужени зараду тужиоца обрачуна и исплати према наведеним одредбама у погледу цене рада и коефицијента 1,75, с обзиром да се по правилној оцени првостепеног суда послови тужиоца могу томе уподобити (послови које обавља и стручна спрема коју има), што би представљало његову основну зараду уз увећање на основу сменског рада за 26%. Како је тужени зараду тужиоца обрачунао и исплатио применом свог Колективног уговора из маја 2010. године, на основу 680 бодова за основну зараду и на основу 10% увећања за сменски рад, то је дужан да исплати 72.596,66 динара на име разлике између исплаћене основне зараде и зараде обрачунате према Посебном – гранском колективном уговору и 77.144,12 динара на име разлике између исплаћене (10%) и припадајуће увећане зараде за сменски рад (26%), укупно 149.740,27 динара. Имајући у виду да је другостепени суд потврдио првостепену одлуку за досуђених 38.179,27 динара (разлика за сменски рад на основну зараду од 680 бодова), док је одбио захтев за преосталих 111.561,51 динара, а што је предмет ревизијског испитивања, Врховни касациони суд је преиначио другостепену одлуку у том делу и на основу члана 416. став 1. ЗПП одлучио као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
Лидија Ђукић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић